

Nijmegen, Utrecht, Amsterdam, Houten

Fietsgemeenten

► De 780 meter lange Nesciobrug in Amsterdam wordt gebruikt door fietsers, voetgangers en snorfietsers.

Fietsen gaat niet vanzelf, daar moet je voor trappen. Voor fietsbeleid geldt in wezen hetzelfde: een gemeente moet doordacht beleid voeren, actie ondernemen en soms moeilijke keuzes maken. Een rondje langs een aantal aansprekende fietsgemeenten.

MICHIEL G.J. SMIT

Bereikbaarheid, leefbaarheid, gezondheid en kwaliteit van de openbare ruimte zijn voor Nijmegen de belangrijkste drijfveren om een uitgesproken pro-fietsbeleid te voeren. De stad heeft bovendien een goed verankerde fietscultuur: van de verplaatsingen tot 7,5 kilometer vindt 37 procent met de fiets plaats; bij universiteitscampus Heyendaal loopt dit zelfs op tot 60 procent. In 2016 kreeg de stad de prestigieuze titel 'Fietsstad van Nederland' die de Fietsersbond eens in de twee jaar uitreikt. Klaas-Jan Gräfe van de gemeente Nijmegen licht toe: 'We hebben de onderscheiding vooral gekregen vanwege onze voortvarende aanpak met snelfietsroutes, en de regionale samenwerking die daarbij kwam kijken. De

prijs gaat dus ook een beetje naar de provincie, Arnhem en andere gemeenten in de regio.'

Snelfietsroutes vormen de spil van het Nijmeegse fietsbeleid. Dat komt mede doordat het aantal elektrische fietsen de laatste jaren sterk toeneemt en daarmee de behoefte aan snelle routes over grotere afstanden. Direct daarop volgend is aandacht voor het onderliggende fietsnetwerk. Gräfe: 'Recentelijk is een nieuwe verkeersbrug over de Waal geopend, De Oversteek. Daardoor is de druk op de Waalbrug en de wegen in de buurt wat afgenomen. Om te voorkomen dat die ruimte gelijk wordt ingenomen door de auto en andere weggebruikers, richten we deze routes opnieuw in zodat de fiets nog beter tot zijn recht komt. Ook stellen we de stoplichten anders af, zodat de fiets meer prioriteit krijgt.' Bij de renovatie van de Waalbrug in 2018 gaat de gemeente zelfs zo ver dat de aparte OV-baan wordt opgeheven ten faveure van een breed fietspad. Gräfe: 'De draagkracht van de brug dwong ons tot deze moeilijke maar consequente keuze. Hetzelfde geldt voor een aantal routes door de wijken waar bussen overheen rijden: we verlagen daar de snelheid van 50 naar 30 kilometer per uur. Het openbaar vervoer wordt daardoor langzamer, maar het fiets- en verblijfsklimaat wordt er een stuk aangenaamer door. Hetzelfde geldt voor zogeheten fietsstraten: we laten de weg eruit zien als een fietspad om duide-

▲ Fietstransferium onder het Nijmeegse poppodium Doornroosje: 4.000 plekken.

◀ Inrichting van een fietsstraat in Nijmegen: voor en na.

lijk te maken dat de auto hier te gast is. Het draagt bij aan een prettiger fietsbeleving.'

Utrecht

Utrecht is een snel groeiende stad en wordt daarom steeds drukker. Om dat goed op te vangen en de leefbaarheid op peil te houden, zet de stad vol in op de fiets. In januari 2015 is een groot aantal gesprekken met bewoners en fietsorganisaties gevoerd. Dat heeft geleid tot het 'Actieplan Utrecht fietst!'. Hierin worden zes categorieën onderscheiden en maatregelen beschreven:

- Fietsroutes en fietspaden: zeven nieuwe doorfietsroutes en verbetering van bestaande routes
- Verkeerslichten en doorstroming: afschaffen van fietsstoplichten, verminderen van wachttijden en wachttijden op creatieve manieren veraangename
- Werkzaamheden en omleidingen: veiliger en duidelijker maken, aan de hand van klachten en opmerkingen van fietsers
- Verkeersveiligheid en fietsgedrag: veilig en fietsvriendelijk wegontwerp en pilots en experimenten om verkeersgedrag positief te beïnvloeden
- Fietsparkeren en handhaven: extra fietsenstallingen (waaronder de grootste van de wereld!) en uitbreiding van de p-route fiets, waarbij fietsers gewezen worden op vrije stallingsruimte
- Fietseconomie: onderzoeken op welke manieren de fiets bijdraagt aan de economie: als aantrekkelijk en gezond vervoermiddel, als interessant product voor ondernemers, als trekpleister voor toeristen

Amsterdam

Ook Amsterdam heeft een diep verankerde fietscultuur en een stad die steeds drukker wordt. En ook hier worden de bekende maatregelen van stal gehaald: meer doorfietsroutes, betere doorstroming, extra parkeervoorzieningen en handhaving. De reeds doorge-

voerde maatregelen worden gemonitord in 'de fietsmonitor'. Mede op grond hiervan, en na een uitgebreide inspraakronde, wordt later dit jaar het Meerjarenplan Fiets (2017-2022) vastgesteld. Hierin worden 53 maatregelen vastgesteld op de drie pijlers comfortabel doorfietsen, gemakkelijk fietsparkeren en ander fietsgedrag.

Houten

Houten is misschien wel de enige plek op aarde die van meet af aan een fietsnetwerk heeft opgebouwd. De plaats is daardoor zeer aantrekkelijk om alles met de fiets te doen. In 2008 werd Houten nog tot fietsstad van Nederland gekozen. Maar ook hier is verbetering mogelijk. Het bleek dat fietsers de bewegwijzering vaak niet duidelijk vonden. Nu zijn er acht fietsroutes gemaakt om makkelijker de weg te kunnen vinden. Door routestickers met qr-codes op lantaarnpalen herken je op welke route je bent. Bij kruisingen met andere routes is er een kaart. ●

VELO-CITY

's Werelds grootste fietscongres, Velo-city, vond dit jaar in de regio Arnhem-Nijmegen plaats van 13 tot en met 16 juni. Het congres was in alles groots: geopend door Koning Willem-Alexander, 1.500 bezoekers uit de hele wereld, 250 sprekers uit veertig landen. Het was bovendien inhoudelijk breed opgezet, waarbij aspecten als gedrag, leefbaarheid, infrastructuur, economie, klimaat en sociale inclusie ter sprake kwamen. Tijdens het congres heeft eurocommissaris Violeta Bulc de European Cycling Strategy in ontvangst genomen. Gräfe: 'Fantastisch dat de hele fietswereld hier is samengekomen. Want ook in Nederland kunnen we leren van buitenlandse ervaringen. Velo-city 2017 zou wel eens een keerpunt in de fietsgeschiedenis kunnen zijn. Je merkt dat over de hele wereld gemeentebesturen op het punt staan om écht werk te maken van fietsvriendelijk beleid.'

Zie www.velo-city2017.com/nl voor een terugblik.